

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L.
Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.
Felelős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.
Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Emlékezzünk!

Nyolcvan év ködös messzeségéből emlékeket hoz felénk a tavaszi szél. Nyolcvan esztendővel ezelőtt, hosszú, téli álmából, lassan ébredezni kezdett az öreg föld. Tavaszi szellők, messziről jöve, lassanként lecsókolgatták rücskös ábrázatáról a fehér hótakarót, felolvasztották a piszkossá vált jégkérget, vadvizek keletkeztek türelmes ábrázatán, melyek mint csillogó ablakszemek, a futó fellegetek bámulták s hosszú barazdák kéjesen nyújtózkodtak be a végtelenségig, mikor az első meleg napsugár végig csókolta őket. Szerényen kandikált elő az első hóvirág s varjak lomha serege tanácskozott nagy hangosan, öreg füzesek, most pattanó selymes barkáktól terhes ágain. Csodás dolgokat meséltek a messziről jövő csacska patakok. Híreket dalolt a szellő, az éj sötétjében sajátos fénnel új idők jöveteletét jóstolták apró csillagok.

Csodálatos tavasz volt ezelőtt nyolcvan esztendővel. Tele volt az egész természet édes borzongással és megülte az embereket egy szent, nagy várakozás. A nap éppen oly komolysággal bukkant föl a magas jegenyefák mögül, mint eddig, csak éppen mikor nyugodni tért, lett palástja biborvörösebb. Éjjelenként titokzatos fények cikáztak a sötét égbolton s a hajnal előtti ájult csendbe, csodás melódiának tépett foszlányait táncoltatta a szél. S egy szürke, borus reggelen megszületett március 15-ike. A megtermékenyítő esőt ontó fellegek kárpítja egy

pillanatra széthasadt s a megvillanó napsugár mennyei üzenetként hirdette hegynék, völgynek, porszemnek, vízcsöppnek, milliók vágyának felséges jöttét, a szabadság érkezését.

Szabadság! Szent zsolozsma, melyet szívek titkos mélyén imaként mormoltak. Drága kincs, miért elepedt s szüntelen szomjuhozott milliók serege. Egy fogalom, melynek könnyes multja és káprázatos fényü jövője mély, kiszakíthatatlan gyökérként benne élt minden ember szívében. Egy heroikus erő, melynek jöttétől remegett a hatalom s melynek segítségét várták a gyöngék. Énekek éneke, mely a hulló rabbilincsek csengését tulharsogva, hirdeti egy új tavasznak jöttét, egy új és az eddigiéknél ragyogóbb tavasznak szépséges ébredését. Igéret, melynek beteljesüléséért milliók vére folyt, könnyek árja szakadt.

De megjött, tüzen és vizen, véren és rabláncon keresztül, megjött ellenállhatatlanul, hősokeket csinált hiveiből, megacélozta a lelkeket, széppé tette a halált, ragyogóvá, könnyüvé az életet. Eljött, mert milliók imája hívta; győzött, mert milliók akarása akarta, mert az Igazság és Szeretet kísérték útját. A felszabadult lelkek védtek szeretettel s vitték, röpitették magukkal kunyhóból fellegek övezte várig, városok körengtegeből alvó tanyáknak bubos kemen-céjéig, vitték ezer akadályon, ezer veszélyen keresztül, míg mindenütt otthon volt, míg minden szívben bent dalolt, míg minden lelket magával ragadott, míg az érte való szent nagy

áldozásban össze nem forrasztotta az emberi szíveket.

Felséges, szent tavasz volt. Piros vérvirágok nyitak a jöttével s szerte a hazában apró kis oltárok — domborodó sirhalmok ezrei — jelezték a szabadság jöttét.

Emlékezzetek! Dobbanjon meg szívetek a szent, nagy vágyban, a nagy epedésben, vésődjön lelketekben kitörölhetetlenül a multak emlékei közül, a legszebb, a legszentebb, építsetek gyarló szívetekben egy örökkén élő nagy elhatározást,

hogymindenkor szent marad Tinetek az ősök emléke, az ősök vágya, véreik hullása, mely hullott Ti értetek a legszebb tavaszon, a legszebb célért.

Emlékezzetek!

—b—

„A kisebbségeknek szenvedni kell!”

Ha igaz a napilapok hiráda, akkor mi is szerepeltünk abban a mély ákribiával és toledói-penge finomságu éleselméjűséggel szikrázó, szónoki párviadalban, amelyiket Titulescu vivott meg Genfben az optánsperben, a század egyik leglucidusabb fejü, szónoki genijével: Apponyi Albert gróffal. Abban a nagyon előkelő, csupa históriát csináló diplomata társaságban, melyet „Nép-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Mik voltak a mozicsillagok „civilben“?

Az amerikai ujságírók találékonyságáról és fürge aktivitásáról csak az nyerhet megközelítő fogalmat, aki — mondjuk — kezébe veszi egy nagy amerikai angol lapnak a vasárnapi számát. 150—180 oldal terjedelmű, 12 példányból álló, lepedő nagyságu lapóriások ezek. Persze a szerkesztőségek óriási felkészültséggel dolgoznak és ha valamilyen „anyag“-ra rá akarják tenni a kezüket, azt meg is szerzik.

Nemcsak a politikai vonatkozású intimitásokat, de például híres mozicsillagok hajdani életének féltve őrzött titkait is szíves örömmel kitergetik, nem kis bosszuságára a „leplezett“ csillagnak.

Igy aztán nem csoda, hogy az amerikai mozirajongók mind nagyon jól tudják, hogy a ragyogó mozicsillagnak olyan életszaka is volt, amikor egy cseppet sem ragyogott és

kevésbé érdekes pályán játszotta jól vagy rosszul a szerepeit.

Igy például Max Landa, a német detektív filmek főszereplője, egy kis német városkában volt fűszeres segéd. Yve May, a legnagyobb híru német filmrendező, életének korábbi szakában nem filmeket rendezett, hanem — harisnyákat. Ugyanis egy harisnyüzletben segédeskedett, felesége Mia May pedig egy külvárosi nivótlan kabarének volt az énekesnője. Most már mindketten többszörös milliomosok. Alfred Abel híres bécsi filmszínész, mint képügynök próbált boldogulni. Fred Andre német filmszínész egy harmadrendü külvárosi kabaréban énekesnő volt. Luciano Albertini, híres olasz filmszínész kis falusi tanító volt.

A bájos Xenia Desny sokáig mint festőművésznő kereste meg a kenyerét. Német kollégénője Evi Eva pedig cigarettatöltő gépet kezelt egy cigarettagyárban. Ottó Gebühr és Olap Fjord utazó ügynökök voltak. Emil Janings egy kereskedelmi hajó matróza volt, míg Vigo Larsen a dán hadsereg aktiv tiszt-

jeként szolgált. Rudolf Weiner kereskedelmi könyvelő volt, Hans Mierendorf pedig csak a pudli megótt szerepelt, mint könyvkereskedő segéd.

Aztán ott van Erna Morena, a világhírű német filmszínész, egyszerű ápolónő volt egy kórházban. Szintén híres honfitársnője Asta Nielsen meg egy berlini operettszínház kis kórista nője volt. A magyar származású Putty Lia és Ossi Oswald tancosnők voltak. Paul Wegener a jogászság nemes mesterségét űzte. A dán Gunar Tolnaesnek doktorátusa van és öt évi orvosi prakszis után lépett a filmszínészi pályára. Reinhold Schünzelnek régi pályáján is édes szerepei voltak, ugyanis likörben utazott. A közvetlen Harry Piel főhadnagyként szolgált a német hadseregben. Lilian Harvey egy külvárosi bárban volt tancosnő. Thea von Harbon, a Hindu siremlék írónője képeket pingáltatott. Gloria Swanson szintén a festőművészi pályán szeretett volna érvényesülni. Mae Murray egy csikágói lebuiban szórakoztatta táncaival a nem éppen fényes közönséget.

szövetségi Tanács" néven fog a történetírás halhatatlanítani, valahogy mi is szóba kerülhetünk, mikor a román álláspont csillogó rethorikai érveivel szemben, a mi kisebbségi helyzetünk és sorsunk általánosan ismert állapotát vetítette a nagyfejűek sokszor bóbiskoló lelkiismerete elé Apponyi Albert. Erre a lelkiismereti ráutalásra replikázott vissza Titulescu, mikor levétve a diplomatai simándiaskodás fekete forgóju lovagsisakját, fedetlen arccal vágta vissza Apponyinak és az egész világbéke akkreditált fő-főmestereinek, hogy: „a kisebbségeknek szenvedniük kell!”

A súlyos kijelentés, amelyik pregnánsan fogja egybe az egész liberális kisebbségi politika kardinális alaptételét, nagyon valószínű, hogy elhangozhatott a világbéke legfelsőbb areopágja előtt, mert még eddig nem olvastunk arról, hogy a Titulescunak imputált kijelentést megcáfolta volna a liberális sajtó. De ha meg is cáfolta volna, akkor sem hazudtolhatta volna meg azt a tényt, hogy nekünk, romániai kisebbségeknek ebben a liberális kategorikus imperativusban vannak kismizve összes kulturális és szabadságjogaink!

Tehát maradjunk a tények és ténykedések birodalmában és álljunk meg keresztjeinkkel ennél a genfi stációnál.

A szenvedés igaz, hogy nagy erőforrás. De mégis lehetséges-e népmilliókat erre az erőforrásra terelni a jog, az igazság és szabadság — ellenőrzés kényszere alá vetett — biztosítékai mellett, mint a vágóhidra hajszolt fű-báránnyok nyomoru nyájait? Mégis lehetséges-e az, hogy márcól-hónapra, azon a földön, hol szabad emberek módjára, becsülettel elvégzett munkánk után megehetjük mindennapi kenyereinket, imádhattuk hitünk szerint háborítatlanul kegyelmes Istenünket, beszélhetjük botránkozás és botránkoztatás nélkül édes anyanyelvünket, — most mindezeket csak könnyhullatással cselekedhessük? Hát lehetséges az, hogy a magunk létezéséért, tehát e létezéssel már önmagában iga-

Cecil B. de Mille, a híres amerikai filmrendező aktiv katoitiszt volt, kollegája David Griffith pedig előfizetőket gyűjtött a lapok számára. Harold Lloyd egy varietében színészkedett és ugyancsak az volt Douglas Fairbanks is, aki kevéssel azelőtt még egy autófelszerelési vállalat utazója volt. Felesége Mary Pickford akinek különben az igazi neve Gladys Smith, 5 éves korában már megkeverte a kenyerét, mint vidéki kis színésznő. Pola Negri egy varsói színháznál kezdte meg a pályáját, mint segédszínésznő. Charlie Chaplin és nevéttető kollegája Zigotto, vándorartisták voltak.

A nemrégiben meghalt Rudolf Valentinoról tapintatosan csak azt állapítják meg a new-yorki lapok, hogy „sok minden volt, míg világhírű lett.”

Előbbi pár példából ítélve is könnyen elképzelhetjük, hogy a filmművészet legnagyobbjai is sok hányattatáson kellett keresztülmenjenek amíg érvényesülni tudtak. Szolgáljon ez vigasztalásul azok számára, akik csak a nézőtérrel epednek (titokban) ezért az érvényesülésért, amire olyan könnyen vágyat éreznek, különösen azok, akiknek semmi tehetségük sincs hozzá és amit olyan nehéz elérni még a tehetségeseknek is. H.

zolt életünk és életigenlésünk jogosultságáért szenvedjünk? Hát a jog, méltányosság és igazság mindenkire nézve kötelező szentségei mellett mi arra volnánk kárhóztatva, hogy ezeket mind csak sóvárogjuk, de soha el ne érjük? Hogy csak mint a redves fa: szenvedjünk és szenvedjünk a hatalom katlanában? Hát az az erkölcsi világnak és az ebben gyökerező jogrendnek az axiomája, hogy kifüstüljenek innen, hova kerek ezer esztendővel ezelőtt tettük be a lábainkat, miként a az istálóból a kolumbácsi legyeket?

Nem! Minket, azért mert létezőnk és mert kitéphetlen gyökereinket ide eresztve, csak itt akarunk existálni: nem lehet szenvedtetni! Már akármit végeztek is felőlünk liberális uraimék, mi itt nem leszünk „Isten báránnyai”, akiket nyelvükben, kulturájukban, vallásukban meg lehet nyivasztani.

Az a becsületes és emberséges román nép, amelyikkel együtt véreztünk, együtt örvendtünk ezer éven át, soha sem fogja bevenni azt a liberális axiomát, ami Genfben hangzott el felőlünk Titulescu ajkairól!

De ezenkívül — meg vagyunk győződve, — hogy a béke areopágja sem fogja eltérni, hogy ami életkategóriánkat a szenvedés fogalmába sűrítse bele a liberális közfelfogás. Ha nem akarják megérteni a liberális félistenek azt az igazságot, hogy ketten is bírhatnak egy hajót, anélkül, hogy azt felfürészelnék, vagy ha nem akarják bevenni azt, hogy a konszolidáció s az európai béke révpártjára nem lehet úgy bejutni, hogy a kisebb társtulajdonost a tengerbe dobják, — úgy bizonyosan eljön nemsokára az idő, hogy a mi nyomoruságainkra és a hullámok közötti vergődéseinkre figyelő világművélemény, kényszeríteni fogja a hatalom tébojodottjait, hogy ne kalózkodjanak a közös hajóval a szabadság végtelen tengerén.

A trianóni béke kánonokban ez a nérói frázis, hogy „szenvedniük kell”: nincs sehová se beleszúrva, sőt az van ott kimondva parancsolólag, hogy nekünk itt élnünk, boldogulnunk, gyarapodnunk kell! Ezt a parancsot, ezt az elkötelezetést semmilyen politikai vagy diplomatai alkhimiával nem fogják sem belőlünk, sem a világ lelkiismeretéből kivonatolni!

Gergely Ferenc.

A városházáról.

Mire e sorok napvilágot látnak, Szászváros város új tanácsa beiktatva és a városi közigazgatás gyepölője az új polgármester kezébe lesz. Hunyadmegye alprefektje e hónap 18-ának délutáni 4 órájára hívta össze a városi tanácsnak az új törvény rendelkezései szerint még a tavalyelőtt megválasztott tagjait, névszerint: Androne Péter, Branga Miklós, Brudar Simion, Graef János, Martin Dömötör, dr. Martini Ágoston, Moța János, Părvan Ádám, Rob János, Vulcu János és Vulpe Theodor urakat, akikhez tartoznék még a városról időközben elköltözött Viad Simion is s aki helyett a tanácsba Herța János fog behivatni, mint a helybeli szociáldemokrata párt érdemes exponense. A választott tagok mellett be vannak hívva az alakuló és választó gyűlésre Alexandrescu Constantin, mint az iparoktatás, Crețu Miklós, mint az elemi oktatás, Demian Áron, mint a középfoku oktatás, dr. Dobó Romolus, a közegészség, Domșa Vazul, az egyházak, Gönczy Ödön, az állategészségügy, Hetiel Miklós, a közmunkaügy hivatalban levő reprezentánsai s végre Herlea Sándor, mint földmives kamarától kinevezett tag.

Mint hogy a tavalyelőtt megejtett választás

ellen beadott jogorvoslatok fölött a legfelsőbb fórum is határozott, a most működésbe lépő tanács feladata a polgármester megválasztása és pedig a tanács választott tagjai sorából. Az állandó választmány ugyanis már meg van alkotva Moța János, Rob János és Vulpe Theodor urak személyében, akik azonban többi választott tagtársaikkal egyenlő joggal választhatók polgármesternek is. Az új közigazgatási törvény ugyanolyan kválifikációt követel meg a polgármesterektől, mint amilyent a régi törvény rendelkezései a kis- és nagyközségek elöljáróitól megkivánt.

Érthető tehát az az általános érdeklődés melyel a város polgársága várja a választást, mert senki se lehet közömbös azzal a kérdéssel szemben, hogy a tanács kit fog e város hajójának parancsnoki hidjára állatani, ki az a tanácsstagok között, akit jellembeli tisztaság mellett, annyi elméleti képzettség, a törvények alkalmazásában szerzett gyakorlat és tapasztalat, jellemez továbbá elfogulatlan értékelése és megbecsülése a polgártársaknak és tiszta tudata annak, hogy a polgármester nem szabad, hogy ostor legyen a hatalmasok kezében, mert őt a leghatalmasabb hatalom polgártársainak védelmére rendelte. Mi hisszük, hogy a városi tanács, melynek minden egyes tagja évtizedek óta kifejtett működésével bizonyította be, hogy önzellenül tud és akar a város érdekében küzdeni, ezuttal sem fogja meghazudtolni a felőle kialakult véleményt.

HIREK.

A tavasz

kopogtat szerényen, félve. Pedig örömmel várja jöttét mindenfajta teremtménye ez alvó városnak. A piacra már megérkezett az első látványos bódé s a nyitva hagyott ablakon keresztül egy rossz verkleinek elkopott melódiája táncol be a napsugárral.

Megélénkült a korzó, lekerültek a pici női lábokról a hócipők s a déli napsütésben már kosztümösen halad a még prém-bundájában izzadó barátnője mellett az egyik korán érett szépség. Az esti korzó még szembetűnőbben hirdeti a tavasz jöttét. Elhízott ifju-vénekben felébredt a tavasz s vizsga szemekkel nézik, kritizálják, kívánják a nőket. Pocakjuk azonban hiába himbalózik oly finom rezgéssel, ma a hódításhoz nem elég a tekintély s nem elég a legmagasabb aggregény zászlóként lobogó városi bundája sem.

A fényes kirakatok és üres üzletek utcájában már érzik a csatorna büze s a járdát ellepő bakfisok kikitörő kacagása mind-mind a tavaszról regél. A séták már megnyultak túl a takaréksarkán, ki a sétatér még kopasz fasoráig. Már hosszabbá váltak az ifju párok bucsuzásai a sötét öblü kapuk előtt, a szemek már lázasabban keresnek maguknak társat, idegesebben perdül a szó, élénkebbek a mozdulatok, rövidebbek a szoknyák, önkéntelen kelletéssel leányszobák fehér álmu lakói surrannak el a tömegben. A férfiak szemében egy idegen fény lobogása csillog, kihuzott derékkal róják óra számra a korzót, nagyobb reverenciával köszöntik a nőket, vagy történeteket mesélnek el, melyekből tavaszi meleg vágyak csapódnak ki, utat és megértést keresve remegő női szivekhez. De 8 órát kongat az öreg toronyóra. A teremtés koronái felajzott vággyal, vagy sokat jelentő igérettel, néha csalódottan, haza térnek. A két templom-torony között a bámuló holdvilág egy darabig még nézi ezt az elcsendesült világot, majd elbuvik

egy futó felhő mögé s ráborul a rejtelmes szavu éjszaka a városra. —b—

— **A Hunyadi Ref. Egyházmegye tanácsa** e hó 13-án tartotta ez idei első gyűlését Piskin. Az egyházmegyei közigazgatási ügyek beható tárgyalásain kívül, szőnyegre kerültek a hátszegi és tordosi zavaros ügyek is, melyek — úgy látszik — állandóan örlik és koptatják az egyházmegye felvirágoztatásán és zavartalan békéjén, erő feletti odaadással munkálkodó egyházi vezetőség megfeszített energiáját. Igazán itt az ideje, hogy a legszigorubb fegyelmezéssel s ha kell operatív beavatkozással, tüntesse el a vezetőség a gennyes varrokat az egyházmegye testéről, hogy az alkotó munka drága idejét ne kellesen elfecsérelni a vége-hossza nélküli rakoncátlankodásokkal és disharmóniát keltő állandó perpatvarokodásokkal. A legközelebbi egyházmegyei közgyűlés, amint hírlik radikális módon fog belenyulni a két egyházközség beteg belsejébe, hogy biztosítsa az egész egyházmegye egészséges, áldásos vérkeringését, az egyes egyházközségek számadásainak felülvizsgálatán kívül, intézkedések tételtek a közeli főgondnok választás megejtésére is. Előre láthatólag az egyhangu bizalom dr. Apáthy Árpádot fogja a status kurátori székbe ültetni. A magunkrészéről igazán örvendünk, hogy a Hunyadi Ref. Egyházmegye egyhangu lelkesedéssel Apáthyban látja a leglelkesebb, legtehetségesebb és legmegfelelőbb világi vezetőt, kinek főgondnoki munkájára mindnyájan a legreményteljesebb bizalommal várakozunk.

— **Elhalt koncerténekesnő.** A mult héten hosszas szenvedés után elhalt Szászvároson Pohloudek-Fabini Klára urasszony, neves koncerténekesnő és énektanár, kit gyönyörű mezo-szopránja révén Szászvároson minden zenekedvelő ismert és szeretett. Bécsben nyerte kiképzését a zeneakadémián s nagy sikerrel szerepelt az osztrák főváros hangverseny-dobogóin, nemkülönben Csehországban is több önálló hangverseny keretében. A háboru előtti időkben felhagyott a hangverseny-énekléssel s ének-iskolát nyitott, előbb Kisujszálláson, majd Szászvároson. Kitűnő módszerével nagyon sok értékes női hangot készített elő a magasabb kamara-ének akadémiai kurzusaira. Szászvároson lelkes és pótolhatatlan tagja volt a Liedertafel dalegyületnek s nagyszabásu oratóriumi előadások alkalmával gyönyörködhetünk gyönyörű szopránjában. A sokat szenvedett koncerténekesnőt nagy részvét mellett e hó 11-én temették el a lutheránus szertartás szerint a szászvárosi protestáns sírkertben.

— **Viharos megyei közgyűlés.** Folyó hó 5-én kezdődött Hunyadvármegye közgyűlése dr. Vlad Aurel elnöklété alatt. A közgyűlésen szóba került, hogy még mindig nincsenek vármegyei ügyviteli szabályok és így akárhány esetben fennakadás áll be az adminisztrációba. Erre Csulay Lajos volt alispán azt az indítványt tette, hogy a végleges ügyviteli szabályok megalkotásáig alkalmazzak ideiglenesen a régieket. Csulay Lajos, aki a megyegyűlés egyetlen magyar tagja indítványát magyar nyelven tette meg. Mikor magyarul kezdte előterjesztését, a vármegye prefektusa és az összes hivatali főnökök elhagyták a közgyűlés termét, demonstrálva a magyar nyelv használata ellen. A közgyűlés folytatását f. hó 8-ára halasztották el. A jegyzőkönyv felolvasása után Csulay Lajos kifogásolta, hogy a jegyzőkönyvben nyoma sincs annak, hogy beszéde alatt a prefektus és hivatali főnökök tüntetőleg elhagyták a termet.

Erre hosszú és elkeseredett vita keletkezett a nyelvhasználatot illetőleg, melynek során dr. Pop Justin volt szenátor és a nemzeti párt hunyadmegyei alelnöke megfelelő kioktatásban részesítette a liberálisokat. Amennyire dicséretreméltó Csulay Lajos bátor és önértékes fellépése, annyira jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy dr. Vlad és Pop Justin vezetése alatt álló hunyadmegyei nacionalisták tántoríthatatlanul és a legkomolyabban várólósítják meg a Gyulafehérvárt tett tünneplyes giéretüket.

— **A kollegiumi szegény tanulók felsegélyezésére** a helybeli Ref. Nőszövetség 18-án este, a Kaszinó disztermében műsoros fillérestélyt rendez. A válogatott műsor programjának megváltása 25 leu. Kérve-kérjük, hogy e nagyon nemes, kulturális célokot szolgáló fáradozását a Nőszövetségnek, a magyarság minden rétege, felekezeti különbség nélkül, részesítse a legodaadóbb és legmegértőbb támogatásban, mert e támogatásával a hunyadmegyei magyar kultura oltárára viszi az áldozatot. Az estély fél 9 órakor veszi pontos kezdetét. Legyünk ott mindnyájan!

— **A szászvárosi állami anyakönyvi hivatal házassághirdető táblájáról:** 1. Freitag Frigyes Róbert ág. ev. vallásu 46 éves nőtelen rézműves és Orelt Vilma Eleonóra ág. ev. vallásu 34 éves hajadon, szászvárosi lakosok. 2. Voj Dömötör g. kath. vallásu 26 éves nőtelen földműves szászvárosi lakos és Bädila Mária g. kel. vallásu 29 éves hajadon piskitelepi lakos.

— **A szászvárosi „Ref. Nőszövetség“** március hó 25-én, — vasárnap — este 6 órakor tartja VI. vallásos-estélyét a kollegiumi imateremben a következő sorrenddel: Előfőhász. 1. A 47-ik éneket (régii könyvben 131 oldal) éneklie a gyülekezet. 2. Szaval Glatz Róbertné. 3. Énekel a Ref. Dalkar. 4. Felolvas „az áhitat órái“-ból Gönczy Irén. 5. Citerán játszik Welther Pantin. 6. Régi Székely iskolák életéből felolvas Bodor János. 7. Ch. Danka: Souvenir, előadják: orgonán Weltzer Hermína, hegedűn Vig Imre. 8. Szaval Medgyessy Mancsi. 9. A 271-ik éneket éneklie a gyülekezet. Szövege ez:

Itt van szivem neked adom Uram,
Neked, ki alkotád.

„Rossz a világ, énnekem ad fiam“
Szád ily parancsot ad.

Itt van szerelmem áldozatja.

Hűségem hű kezedbe adja,

Itt van szivem, itt van szivem.

Perselyadományok a szegények segélyezésére. Minden érdeklődőt szeretettel meghív és hogy kezdeni pontosan lehessen, 6 órára megjelenésre kér. A rendezőség.

— **Halálozás.** Márer Sámuelné szül. Rosner Janka életének 60 ik évében f. hó 14 én meghalt. Temetése f. hó 16 án d. u. 3 órakor volt az izr. egyház szertartása szerint nagy részvét mellett.

— **Az állampolgársági ügyek** hinárja csak nem oldódik szet az adófizető alannyá lefokozott homo sapiens (ember) lábai körül. A mult évben elrendelte a kormány mindazoknak a polgároknak pótjegyzékbe felvételét, akik az eredeti jegyzékekből kimaradtak, de a felvétel feltételei megvannak. Ez a pótlista elkészült, sőt az abba beirt egyének közül többen állampolgárságukat bizonyító okmányt is kaptak. Most aztán a belügyminiszter a tavaly készült pótlistákat sutba dobta s elrendelte, hogy akik az eredeti névjegyzékbe nincsenek felvéve, a polgármesteri hivatalnál beadandó kérvényben kell kérjék a belügy-

minisztertől felvételük elrendelését. A kérvényhez csatolandó a születési bizonyítvány s egy bizonyítvány arról, hogy az állampolgársági listák készítése idején, tehát 1924. június elsejétől 1924. szeptember 11-éig a folyamodó távol volt lakóhelyétől, végre bizonyítványt arról, hogy a folyamodó az egyesülés idején már illetőséggel birt a városban.

— **A dévai csángóknak elégtételt szolgáltatott a dévai járásbiróság.** Ismeretes az a birtokháborítás, amelynek szomorú eredménye Molnár péter dévai csángótelepes gazda halála volt. A csángók birtokháborításért pert indítottak a horói román gazdák ellen s a pert elsőfokon meg is nyerték, a bíróság kimutatta, hogy a föld a csángók jogos tulajdona s így valóban birtokháborítás fordult elő. A haróiak természetesen felebeztek.

— **A városi tanács elhatározta,** hogy az erdőtisztításból származó ágfát csomónként árverés útján értékesíti. — Az árverések ideje dobszóval fog a közönség tudomására hozatni.

— **12 éven belül teljesen kivonják a forgalomból a gabonaszest.** A belügyminisztérium az összes prefekturák számára megküldte az italfogyasztás csökkentését célzó törvénytervezetének kivonatát, amely szerint 12 éven belül fokozatos szigorításokkal teljesen kivonják a forgalomból a gabonaszest és 25 foknál erősebb italt nem lesz szabad gyártani.

— **Az országos állatvásár** e hó 11-én lett megtartva, a felhajtás nagy volt, meglát-szik a takarmányszükséglet és hogy pénzre van szükség. A kereslet lanyha, exportra egyáltalán nem vásároltak. Elkelt 833 drb. szarvasmarha, 81 ló és 118 darab sertés. A vágó marhának kilója 14—17 leu, a sertésnek 28—32 leu volt élősulyban. A kirakodó vásár is magán viselte a nyomasztó gazdasági helyzetnek sötét bélyegét. A nagy kínálat mellett alig volt némi kereslet.

— **Egészségügyi statisztika.** Hunyadvármegye egészségügyi hivatalának értesítése szerint, megyénkben az elmúlt január hónapban a bővetkező megbetegedések fordultak elő. Skarlát 17 községben 79 eset, 7 halálos, kezelés alatt áll 45. Diftiritisz 2 községben 1 eset halálos kimenetellel. Hastifusz 6 községben 3 megbetegedés, 1 halálos. Szamárhurut 3 községben 9 eset, mind kezelés alatt áll. Kanyaró 5 községben 48 eset egy halálos, kezelés alatt áll 9. Ezenkívül bejelentettek a megyében 18 tuberkulotikus és egy rákos megbetegedést. A statisztika ebben a hónapban nem legkedvezőbb. — A magyar idegenforgalmi hivatal statisztikai kimutatása szerint az 1927-es esztendőben 291.000 idegen fordult meg Budapesten, akik harmincmillió pengőt hagytak az országban. Ezek az adatok a két esztendő előttiéknél éppen a kétszeresét teszik ki.

— **Ólombánya vármegyénkben.** A kaláni vasgyár részvénytársaság a napokban nyitotta meg kismuncseli ólombányáját egy mérnökkel és öt munkással.

— **Egy kisgyermek tragédiája.** A napokban Algyógyon borzalmas tragédia történt. A Sabin családnál nagymosás volt. Az asszony kivette a tűzhely lapját, hogy a nagy fazekat helyezze a tűzre. Amig a fazékért ment, József nevű két éves fia egy szék segítségével a tűzhelyre mászott és a tűzbe esett. Jajveszékeltésére anyja mentette ki a szerencsétlen gyermeket, aki súlyos égési sebeibe egy hét mulva belehalt.

— **Dr. A. Orelt** orvos Szászvároson letelepedvén, rendelőjét Str. Eminescu 5 sz. alatt (adóhivatali épületben) megnyitotta. Rendel. d. e. 8—10, d. u. 2—4 óra között.

— **Fürdőrend.** A helybeli kádfürdő bármely csütörtök, péntek, szombaton egész nap és vasárnap délelőtt, a gőzfürdő urak részére bármely szombaton délután van nyitva.

A természettudomány és a határátlépés.

Régi mondás, hogy a tudomány nem ismer országhatárokat. Legalább erre enged következtetni az a körülmény is, hogy az egyes országok csillagvizsgáló intézetei, különösen az utóbbi időben, nem ritkán bocsátanak át a szomszéd országokba ugynevezett luftballonokat, amik léköri vizsgálatok céljából finom műszerekkel vannak felszerelve. Ezeket a tudomány szolgálatában álló kis határátlépőket aztán a hatóságok készséges segédletével újra visszaküldik, annak az intézetnek, amely utnak eresztette őket, tekintet nélkül arra, hogy barátságos vagy barátságatlan viszonyban vannak azzal az álammal, amely ezt az intézetet fenntartja.

Az alábbiakban teljes egészében közöljük a bukaresti központi csillagvizsgáló intézet felhívását, amit Hunyadvármegye lakosságához intéz és amely érdekesen illusztrálja azt a szívélyes viszonyt, ami Románia és Magyarország tudományos célokat szolgáló intézményei között fennáll. A politikusok is a természettudósokhoz kellene járjanak iskolába, hogy elsajátítsák a nemzetek egymáshoz való közeledésének a tudományát. Nem is kell hozzá sok, csak egy kis megértésre való hajlam és egy kis előzékenység, aztán megy minden, mint a karikacsapás.

A felhívás különben a következőképpen szól, melyet a bukaresti központi csillagvizsgáló intézet közöl a primária útján az 1271-1928. adm. szám alatt:

Március havában a Magyar Csillagvizsgáló Intézet léggömböket fog felbocsátani a levegő vizsgálata miatt, amely léggömbök egy szerekkel telt kosaracskát fognak tartalmazni. Megtörténhetik, hogy a kosaracska a mi területünkön fog leesni. A Magyar Csillagvizsgáló Intézet a megtalálónak 20 pengőt (500 leut) ad. Aki észreveszi a kosaracska bukását, vagy megtalálja a bukás után, nem fog hozzányulni a szerekhez, nem is fogja elmozdítani a helyükről, hanem értesíteni fogja a hatóságokat. A szerek egy befűtött alumínium lapot tartalmaznak, amelyen bizonyos tollak görbe vonalakkal jelzik a különböző légi elemek mértékét, különböző magasságoknál. E jeleket meg kell óvni mindenféle érintéstől. Az értesített hatóságok a helyszínére szállanak ki, nagy gonddal emelik fel a kosaracskát, nem nyulván hozzá az alumínium lapokhoz és sürgönyileg értesítik a Magyar Csillagvizsgáló Intézetet (Budapest) az illető hely címével együtt. Ugyanakkor értesítve lesz a bukaresti Román Csillagvizsgáló Intézet is. Rögtön az értesítés után egy doboz lesz küldve, amelyben el lesznek helyezve a szerek és elküldve postán a Magyar Központi Csillagvizsgáló Intézetnek. A dobozra és a szállítólevélre „törékeny” irandó Minden költséget visszafizet a magyar intézet. A kosaracska román nyelven irt felvilágosítások is lesznek a megtalálás esetére.

Eladó egy Ford-autó, teljesen kija-
vitva. Vizhányó Péter, Romoszi-ut
1. szám. 103 1—2

Cenzurat: de pretorul Dămian.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy esedékessé vált előfizetési díjait a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” címére postafordultával beküldeni sziveskedjenek. Tisztelettel: a KIADÓHIVATAL.

Publicație de licitație.

Consiliul de faliment în cauza nr. I. 4190/1928 a Tribunalului Hunedoara, vinde prin licitație cu oferte scrise în 2 blocuri, mobilele aparținătoare masei de faliment a falitului comerciant în Orăștie, Victor Löw, cuprinse în inventarul masei de faliment și anume:

- inventarul prăvăliei, cuprinzând toată marfa și întreg aranjamentul;
- una garnitura mașină de îmblătit cu batoză.

Condiții:

1. Ofertele de cumpărare cuprinse în scris și închise, se vor preda până la 4 Aprilie 1928, orele 12 a. m., la mâna subsemnatului prezident al masei de faliment, Dr. Enea Papiu, avocat, în biroul său din edificiul Băncii „Ardeleana”, Orăștie, totodată la susnumitul se va depune drept garanție pentru inventarul prăvăliei de sub punct a), cuprinzând toată marfa și întreg aranjamentul, garanție Lei 30.000, treizeci mii Lei; iar pentru garnitura de îmblătit de sub punct b) Lei 8000, opt mii Lei.

2. În aceeași zi, la 4 Aprilie 1928, d. a. la orele 4, consiliul va hotărî liber asupra acceptării sau respingerii ofertelor, fără a fi obligat să accepte vre-una dintre oferte și poate da loc licitației continuative orale, între cei cari au făcut oferte în scris.

3. Consiliul de faliment nu garantează calitatea mărfurilor ce se vând, nici eventualele erori de inventarizare sau lipsuri.

4. Taxele de cumpărare, precum și pe cifra afacerilor, privesc pe cumpărător.

5. Cumpărătorul este obligat ca în decurs de 24 ore dela primirea încuștințării despre acceptarea ofertei sale, să achite în numerar la subsemnatul prețul de cumpărare, — în caz contrar, pierde garanția sa în favorul masei de faliment. Consiliul de faliment va fixa nou termen de licitație, deasemenea este obligat ca în 5 zile dela această dată, să transpoarte toate obiectele cumpărate prin licitație, în caz contrar poartă toate riscurile. Consiliul falimentar se degajează de ori ce răspundere. Cumpărătorul supoartă chiria localului de prăvălie dela data primirei ofertei sale.

Reflectanții pot primi lămuriri mai detaliate în orele oficioase la subsemnatul prezident al masei falimentare și la curatorul masei falimentare Dr. Izidor Radu, avocat, Orăștie, str. Gheorghe Barițiu Nr. 15.

Orăștie, la 8 Martie 1928

Dr. Enea Papiu,
președintele consiliului
falimentar.

„ERZSÉBET“-MOZI

A KONVIKTUSBAN.

Alapítva 1911-ben. — Ig. váll. Neuvirth György.

Ma vasárnap, f. év március hó 18-án délután 4³⁰ és este 8³⁰ órakor:

I. F. A. film.

Lányok vigyázzatok!

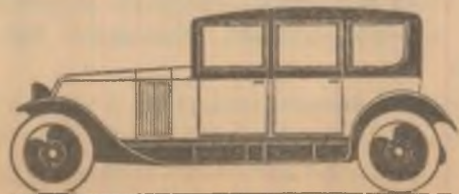
Miss „ETON” és Fr. „KNIEFREI” kalandjai.

Nagy társadalmi erkölcsdráma a modern szalonok intimitásából. Főszerepben **Vivian Gibson, Werner Krauss.** Ezenkívül **vigjáték.**

Kiadó lakás. Romoszi-ut 1. számú ház haszonbérbe kiadó. Értekezhetni ugyanott Vizhányó Péter tulajdonossal. 102 1—2

Üzlet-felosztás miatt cipők mélyen leszállított áron árusítatnak. Heinrich Streit's cipőüzlet. 101 1—2

AUTO-RENAULT

A jelenkor legjobban készített és legolcsóbb európai gyártmányu autója. Tartós, nagy ellenálló képességű, gazdaságos, kevés benzin és olaj-fogyasztása miatt.

Részletfizetési kedvezmény!

Megtekinthető:

AUTO-RECORD

M. VIZHÁNYÓ

a Hunyad és Alba Inf. (Alsófehér) megyék egyedélárusító autókereskedelmi vállalatnál

78 **ALBA-IULIÁN.** 10—10

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csakis a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 16 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké“-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetése olcsók!